

په اروپا کی دمیشته افغانانو د تولنو فدراسیون

فدراسیون سازمانهای پناهندگان افغان در اروپا

Federation of Afghan Refugee Organizations in Europe

موج دستگیریها در آستانه سالگرد های قیام سوم حوت

۳ حوت ۱۳۹۳

با قیام خودجوش سوم حوت ۱۳۵۸ علیه قوای اشغالگر روس و دستگاه دست نشانده اش، مردم کابل با ایثارگری های دسته جمعی شان، حماسه آفریدند و تاریخ ساختند. این قیام که توسط شهریان کابل با دستان خالی در برابر بزرگترین قدرت نظامی جهان صورت گرفت، بیانگر ادامه همان خصوصیت استقلال خواهی و بیگانه ستیزی افغانها بود که امپراطوری انگلیس را در زمانیکه آفتاب در سرزمینش غروب نمیکرد، بارها از پا درآورد. این قیام که به تعقیب دو روز اعتصابات و غریو شبانه الله اکبر از فراز بامها که در بیشتر از ۹۰ فیصدخانه های شهرکابل براه افتاد پاسخ دندان شکن مردم کابل به تجاوز ارتش اتحاد شوروی و نصب ببرک کارمل در رأس دولت پوشالی بود. این قیام همچنان آزمایشی بود برای وعده رعایت آزادیهای مدنی که کارمل بعد از قرارگرفتن بر تخت شاه شجاعی اش، به مردم افغانستان داده بود. قیام سوم حوت توانست ماهیت خشونتبار و خونریز کارمل و جناح پرچم را، که تا آن زمان تظاهر به نرمش و انعطاف میکرد، برای مردم افغانستان برملا بسازد. حماسه سوم حوت شیپور ادامه و توسعه قیام مردم علیه اشغالگران و دولت پوشالی الی پیروزی را در سرتاسر کشور نواخت. خونهایی که درین روز توسط فعالین حزبی (که بعداً بنام خاد مسمی گردید) ریختانده شد، شکست اشغالگران و نابودی رژیم تحمیل شده از طرف روسها را رقم زد.

بنا به دلایلی که در فوق شمرده شد، قیام سوم حوت از اهمیت زیادی برای مردم افغانستان برخوردار بوده و برای روسها و خادمان بومی شان کابوسی بس خطرناک بود. نخستین سالگرد قیام سوم حوت با پخش شبنامه ها از جانب گروه های گوناگون اسلامی و سکولار ضد اشغال و سبباً تجلیل گردید. رژیم انتظار نداشت که بعد از آنهمه کشتار و زندانی ساختن دسته جمعی هزاران نفر که درشام بعد از قیام و روزهای متعاقب آن عملی شده بود، دیگرک سی در شهرکابل جرأت اعتراض را داشته باشد. جز پخش شبنامه دیگر همه راه های اظهار نظر را رژیمی که خود را "جمهوری دموکراتیک" نامیده بود مسدود ساخته بود. حتی پخش شبنامه نیز جرم تلقی میشد و حد اقل پنجسال مجازات حبس در قبال داشت. ولی جانبازان راه اسقلال و آزادی کشور میکوشیدند با قبول این خطر حماسه خودجوش و مردمی سوم حوت را با زنده نگهداشتن پیام سوم حوت یعنی اسقلال طلبی و آزادیخواهی، تجلیل کنند.

در اواخر دلو سال ۱۳۶۰ هجری شمسی، زمانیکه سازمانهای سیاسی و اجتماعی مخفی گوناگون تجلیل حماسه سوم حوت را تدارک میدیدند، دستگاه جهانی خاد که درینوقت بیک ماشین تمام عیارشکنجه و کشتارتبدیل شده بود، به دستگیری وسیع افرادی که مشکوک به مخالفت با اشغالگران بودند، دست زد. خادیهتها درخانه های که در آنها کتب یا نوشته های مخالف ایدئولوژی روسها بدست آمده بود، کمین گرفته و هر زنده جانی را که درب آن خانه را میکوبید، بدون سوال و جواب دستگیرنموده به یکی از دوصد زندانی (علنی و مخفی) که خاد صرفاً در شهر کابل داشت، انتقال میدادند. دستگیرشدگان بعد از یک دور شکنجه های وحشیانه چون لت و کوب، بیخوابی چند شبانه روز در حال ایستاده، ایستاده شدن در حال نیمه برهنه و با پا های لچ در زیر برف، شکنجه برقی با بستن دوسیم درشصت پا ها یا آله تناسلی مردان، کوبیدن مشت بر سر و صورت زندانی برای عصبانی ساختن او و انواع شکنجه های روحی، به شکنجه گاه

بزرگ خاد یعنی ریاست تحقیق خاد در محوطهٔ صدارت انتقال میدادند. این ریاست (جرال عبدالغنی عزیز رئیس عمومی ریاست تحقیق خاد) که متشکل از چند مدیریت تحقیق بود (مدیریت های : قسم اول، قسم دوم، قسم سوم و قسم چهارم) و علاوه بر تعمیر دمنزله یزرگ که مقر ریاست تحقیق بود، تعمیرهای متعدد را بشمول خانه های شخصی آنانیکه از ترس خشونت رژیم وطن را ترک کرده بودند، در محوطه صدارت شامل نموده و به زندان تبدیل نموده بود. این زندانها باید در آستانه سوم حوت و روزهای حماسی بعد از این تاریخ (مظاهرات ثور 1359) به تعداد زیاد زندانیان جا میدادند. هریک ازین تعمیرها نامهای خاص داشتند چون سه اطاقه، پنج اطاقه، دمنزله، تشناب قفلی، نظارتخانه و غیره.

شکنجه ها در صدارت بمراتب شدیدتر و دوامدار میبود. ریاست تحقیق میتواندست پروسهٔ تحقیق و شکنجهٔ مظنونین را برای سالها هم دوام بدهد. حتی قانونیکه درین زمینه توسط دیکتاتوری چون حفیظ الله امین که کارمل او را "امین جلد" مینامید صادر شده بود، رعایت نمیشد. چون کارمندان خارنوالی انقلابی اختصاصی و قضات محکمهٔ انقلابی اختصاصی همه عضو حزب حاکم، خادیسست و معاشخور خاد بودند (جنایاتی که مستنطقین، خارنوالان و قاضیهای انقلابی اختصاصی در حق زندانیان سوم حوت انجام داده اند، خیلی خونین و تراژیک است) احکام جنرال غنی را مهمتر از قانون میدانستند. کمیتهٔ حقوق بشر فارو شهودی را راجستر نموده که بیش از دوسال در صدارت شکنجهٔ جسمی و روحی شده اند. همه این وحشت و آدمکشی نتوانست در سالهای بعد از آن جلو بزرگداشت سوم حوت را بگیرد.

قیام سوم حوت که با خون قربانیان زیاد ثبت تاریخ شده است، بحیث یک حماسهٔ ملی در قلب نسل ما و نسلهای بعدی زنده و جاودان خواهد ماند. سر انجام مسؤلین کشتار و شکنجهٔ قیام کنندگان و تجلیل کنندگان سوم حوت اعم از خادیسستها، قوای امنیتی رژیم و رهبران رژیم پوشالی از اعمال خویش در برابر ملت جاوده خواهند شد.

کمیتهٔ حقوق بشر فارو